

Protocol Seksueel grensoverschrijdend gedrag leerling

1. Doel

Dit protocol beschrijft de stichtingbrede kaders en procedures voor het signaleren en opvolgen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door leerlingen binnen alle scholen van SO Fryslân. Het protocol is opgesteld conform de geldende wet- en regelgeving en heeft als doel:

- Het waarborgen van een sociaal veilige leer- en werkomgeving;
- Het voorkomen, tijdig signaleren en zorgvuldig opvolgen van grensoverschrijdend seksueel gedrag;
- Het borgen van transparantie en rechtsgelijkheid voor leerlingen, ouders/verzorgers en personeel.

Het protocol richt zich op ongewenst seksueel gedrag tussen leerlingen dat niet direct valt onder een zedenmisdrijf. Bij (vermoeden van) strafbare feiten of zedenmisdrijf wordt direct het protocol zedenmisdrijf gevolgd.

2. Definitie en bevoegdheid

Seksueel grensoverschrijdend gedrag betreft gedrag dat afwijkt van wat binnen een groep of leeftijdsverwachting als passend wordt gezien. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het vlaggensysteem om signalen te objectiveren. De zes criteria van het vlaggensysteem zijn:

1. **Wederzijdse toestemming:** beide betrokkenen ervaren het gedrag als acceptabel;
2. **Vrijwilligheid:** geen sociale druk of dwang;
3. **Gelijkwaardigheid:** geen machtsverschil of ongelijkheid;
4. **Ontwikkelingsadequaat:** gedrag passend bij de leeftijd en ontwikkeling;
5. **Context adequaat:** gedrag stoort of choqueert de omgeving niet;
6. **Zelfrespect:** inzicht in gevolgen en risico's.

Het bevoegd gezag (Bestuur) is eindverantwoordelijk voor de afhandeling van meldingen en signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het bevoegd gezag kan taken mandateren aan de schoolleiding voor de dagelijkse uitvoering, zoals: observeren en bespreken van signalen, begeleiding van betrokkenen, coördinatie van maatregelen.

Het bevoegd gezag wordt geïnformeerd over meldingen, escalaties en afwijkingen van de procedure.

3. Procedure

Deze procedure beschrijft de stichtingbrede werkwijze en de minimale stappen die in alle scholen worden gevolgd bij de uitvoering van dit protocol.

Stap 1: Gedrag in kaart brengen

- Leerkracht observeert en signaleert gedrag;
- Eerste bespreking van observaties intern met betrokken intern begeleider (IB), gedragswetenschapper (GW) en schoolleiding;
- Gedrag wordt geobjectiveerd met het vlaggensysteem;
- Registratie in het leerlingdossier.

GW of schoolleiding kan eerder worden betrokken bij twijfel of ernstig gedrag.

Stap 2: Melden en beoordelen

- Leerkracht bespreekt gedrag opnieuw met IB'er, GW en schoolleiding;
- Formele beoordeling of gedrag grensoverschrijdend is;
- Beslissing over vervolgstappen: gesprekken met ouders, interventies, escalatie naar directie/bestuur;
- Registratie van acties en afspraken in het leerlingdossier.

Stap 3: Handelen naar ernst van gedrag

- **Groen / eenmalig geel gedrag:** gesprek met ouders, tips en eventueel vervolgspraken;
- **Herhaald of kleinschalig geel gedrag:** overleg met GW, eventueel externe ondersteuning (GGD, AMK), gesprekken met ouders van betrokken leerlingen;
- **Ernstig gedrag / grote onrust:** directie neemt maatregelen, raadpleegt dossier, schakelt externe deskundigen in.

Stap 4: Besluitvorming

- Bevoegd gezag beslist over opvang en ondersteuning van betrokken leerlingen;
- Samen met betrokken instanties informeren van ouders en schoolomgeving indien nodig.

Stap 5: Nazorg en evaluatie

- Bevoegd gezag organiseert nazorg voor leerlingen, ouders en personeel;
- Vervolgvorming en doorverwijzing naar externe hulp;
- Evaluatie van procedures en registratie van incidenten en opvolging.

4. Onderbouwing

Seksueel grensoverschrijdend gedrag betreft gedrag tussen leerlingen dat afwijkt van wat binnen een groep of leeftijdsverwachting als passend wordt gezien. Het gaat hierbij om gedrag dat mogelijk de grenzen van anderen overschrijdt, ongewenst is en invloed heeft op de sociaal veilige leeromgeving.

Bij het signaleren van dergelijk gedrag is het belangrijk om preventief en zorgvuldig te handelen. De school is wettelijk verplicht een veilige leeromgeving te bieden en passende maatregelen te treffen bij ongewenst gedrag.

Indien het gedrag een vermoeden van strafbaar seksueel gedrag oplevert, zoals een zedenmisdrijf, gelden aanvullende wettelijke verplichtingen. In dat geval wordt het protocol zedenmisdrijf gevolgd. Wettelijk relevante kaders zijn:

- Wetboek van Strafrecht (Titel XIV: misdrijven tegen de zeden);
- Meld-, overleg- en aangifteplicht in het onderwijs bij een vermoeden van een zedenmisdrijf.

Kenmerken van meldplicht bij een zedenmisdrijf:

1. Er is een vermoeden van een misdrijf tegen de zeden;
2. De dader is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar, conciërge of onderwijsassistent) van de school of instelling;
3. Het slachtoffer is een minderjarige leerling of student van de school.

Link naar toelichting Inspectie van het onderwijs:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/klachten/vertrouwensinspecteurs>.